

Datganiad Strategaeth Rheolaeth Trysorlys 2020/21

1. Cyflwyniad

- 1.1** Rheolaeth trysorlys yw rheolaeth llif arian, benthyca a buddsoddiadau'r Cyngor a'r risgiau cysylltiol. Mae'r Cyngor wedi benthyg a buddsoddi symiau sylweddol o arian ac felly yn agored i risgiau ariannol gan gynnwys colli buddsoddiadau a'r effaith refeniw o'r newidiadau mewn cyfraddau llog. Mae adnadod, monitro a rheoli risg ariannol yn llwyddiannus felly yn ganolog i reolaeth ariannol bwyllog y Cyngor.
- 1.2** Mae rheolaeth risg trysorlys yn y Cyngor yn rhan o fframwaith y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifiaeth *Rheolaeth Trysorlys yn y Gwasanaethau Cyhoeddus: Cod Ymarfer Rhifyn 2017* (Cod CIPFA) sy'n gofyn i'r Cyngor gymeradwyo strategaeth rheolaeth trysorlys cyn dechrau pob blwyddyn ariannol. Yn ogystal, fe wnaeth Llywodraeth Cymru (LIC) gyhoeddi canllaw diwygiedig ym mis Tachwedd 2019 sef y *Canllaw ar Fuddsoddiadau Awdurdodau Lleol* sy'n gofyn i'r Cyngor gymeradwyo strategaeth fuddsoddi cyn dechrau pob blwyddyn ariannol. Mae'r adroddiad hwn yn cyflawni cyfrifoldeb cyfreithiol y Cyngor dan *Ddeddf Llywodraeth Leol 2003* i roi ystyriaeth i'r ddau beth hyn, sef Cod CIPFA a Chanllaw LIC.
- 1.3** Yn unol ag Arweiniad LIC, gofynnir i'r Cyngor gymeradwyo Datganiad Strategaeth Rheolaeth Trysorlys diwygiedig os yw'r tybiaethau sydd yn sail i'r adroddiad hwn yn newid yn sylweddol. Byddai amgylchiadau o'r fath yn cynnwys, er enghraifft, newid mawr annisgwyl mewn cyfraddau llog, newid yn rhaglen cyfalaf y Cyngor neu yn lefel ei balans buddsoddi, neu golled sylweddol yng ngwerth teg buddsoddiad anariannol a nodwyd fel rhan o'r prosesau paratoi ac archwilio cyfrifon diwedd blwyddyn.

2. Y Cyd-destun Allanol

2.1 Cefndir Economaidd

Bydd cynnydd y DU wrth negodi i adael yr Undeb Ewropeaidd, ynghyd â'i drefniadau masnachu yn y dyfodol, yn parhau i ddylanwadu'n fawr ar strategaeth rheoli trysorlys y Cyngor ar gyfer 2020/21.

Roedd Chwyddiant Prisiau Defnyddwyr (CPI) y DU ar gyfer mis Medi yn 1.7% flwyddyn-ar-flwyddyn, a heb newid o'i gymharu â'r mis blaenorol. Cododd y chwyddiant craidd, nad yw'n cynnwys y rhannau mwy cyfnewidiol, i 1.7% o 1.5%

ym mis Awst. Mae'r data diweddaraf am y farchnad lafur ar gyfer y tri mis hyd at Awst 2019 yn dangos bod y gyfradd diweithdra wedi cropian yn ôl i fyny i 3.9% tra roedd y gyfradd cyflogaeth yn 75.9%, fymryn yn is na'r canrannau uchaf erioed a welwyd yn ddiweddar. Roedd y gyfradd dwf flynyddol gyfartalog ar gyfer tâl yn 3.8% ym mis Awst, wrth i gyflogau barhau i gynyddu'n raddol. Mewn termau real, ar ôl addasu ar gyfer chwyddiant, roedd y tŵf tâl wedi cynyddu 1.9%.

Fe wnaeth tŵf GDP gynyddu 0.3% yn nhrydydd chwarter 2019 o -0.2% yn y tri mis blaenorol, gyda'r gyfradd flynyddol yn disgyn eto'n is o dan ei chyfradd dueddol i 1.0% o 1.2%. Fe wnaeth gwasanaethau ac adeiladu gyfrannu'n bositif at dwf, o 0.6% a 0.4% yn eu trefn, tra bod y sector cynhyrchu wedi aros yn fflat ac amaeth wedi disgyn 0.2%. Gan edrych i'r dyfodol, mae Adroddiad Polisi Ariannol Banc Lloegr (yr Adroddiad Chwyddiant Chwarterol gynt) yn rhagweld y bydd tŵf economaidd yn cyflymu eto yn ystod 2020 wrth i ansicrwydd ynghylch Brexit leddfu ac yn rhoi hwb i fuddsoddiad mewn busnes, gan helpu'r GDP i gyrraedd 1.6% yn Ch4 2020, 1.8% yn Ch4 2021 a 2.1% yn Ch4 2022.

Fe wnaeth Banc Lloegr gadw'r Gyfradd Banc ar 0.75% ym mis Tachwedd yn dilyn pleidlais 7-2 gan y Pwyllgor Polisi Ariannol (MPC). Er iddynt beidio â newid y cyfraddau, fe wnaeth aelodau'r MPC gadarnhau, petai'r ansicrwydd ynghylch Brexit yn parhau neu pe byddai tŵf byd-eang yn methu ag adfer ei hun, y byddent yn barod i dorri cyfraddau llog fel bo'r angen. Yn fwy na hyn, mae'r addasiadau at i lawr i rai o'r rhagamcanion tŵf yn yr Adroddiad Polisi Ariannol yn awgrymu efallai nad yw'r Pwyllgor mor sicr bellach o'r angen i gynyddu'r cyfraddau, hyd yn oed os oes bargaen Brexit.

Mae tŵf yn Ewrop yn parhau'n feddal, gydag economi'r Almaen yn gwanio – gwelwyd y GDP yn disgyn -0.1% yn Ch2 a disgwylir iddo lithro i ddirwasgiad technegol yn Ch3. Roedd chwyddiant yn y parth Ewro yn 0.8% blwyddyn-ar-flwyddyn ym mis Medi, sy'n llawer is na tharged Banc Canolog Ewrop sef 'o dan, ond yn agos at 2%'. Canlyniad hyn oedd i'r banc canolog gadw ei brif gyfradd llog ar 0% a thorri'r gyfradd cyfleuster adneuon i -0.5%. Yn ogystal â chadw cyfraddau llog ar lefelau eithriadol o isel, cyhoeddodd Banc Canolog Ewrop (yr ECB) y byddai'n ailgychwyn ei raglen '*quantitative easing*' o fis Tachwedd ymlaen.

Yn yr UD, fe wnaeth y Gronfa Ffederal ddechrau llacio polisi ariannol eto yn 2019, fel mesur i atal tŵf economaidd rhag arafu yn yr UD ac yn fyd-eang yn sgil y rhyfel masnach sy'n mynd ymlaen gyda Tsieina. Yn ei gyfarfod diwethaf fe wnaeth y Ffed dorri cyfraddau i 1.50-1.75% ac mae marchnadoedd ariannol yn disgwyl llacio pellach ar bolisi ariannol yn 2020. Arafodd tŵf GDP yr UD i 1.9% yn Ch3 (fel cyfradd flynyddol) o 2.0% yn Ch2.

2.2 Rhagolygon credyd

Mae amodau credyd ar gyfer banciau mwy y DU wedi aros yn weddol llyfn dros y flwyddyn ddiwethaf. Cafodd ymadawriad y DU o'r Undeb Ewropeaidd ei ohirio dair gwaith yn 2019, a thra bod pryderon yn parhau y bydd economi'r byd yn arafu, nid yw'r pryderon hyn wedi datblygu'n broblemau credyd i'r banciau hyd yma. Yn y cyfamser, mae'r gwaith diwygio bancio yn dilyn yr argyfwng ariannol wedi'i orffen fwy neu lai, gyda'r banciau clustnodedig newydd wedi eu gwreiddio yn y farchnad.

Fe wnaeth banciau herio (*challenger banks*) gyrraedd y penawdau newyddion yn 2019, gyda Metro Bank a TSB Bank yn dioddef cyhoeddusrwydd gwael a niferoedd eu cwsmeriaid yn gostwng.

Wrth edrych ymlaen, y prif risgiau sy'n wynebu banciau a chymdeithasau adeiladu yn 2020/21 yw'r potensial am Brexit "heb fargen" a/neu ddirwasgiad byd-eang, a chynghorir pawb i fod yn bwyllog wrth roi arian ar gadw gyda'r banciau.

2.3 Rhagolygon cyfraddau llog

Mae ymgynghorydd rheoli trysorlys y Cyngor, Arlingclose, yn rhagweld y bydd y Gyfradd Banc yn aros ar 0.75% hyd ddiwedd 2022. Pennir fod y risgiau i'r rhagolygon hyn yn pwyso tuag i lawr yn sylweddol, yn enwedig o gofio'r etholiad cyffredinol sydd ar y gorwel, yr angen am fwy o eglurder ar Brexit, a'r arafwch economaidd byd-eang sy'n parhau. Ar ôl mynegi'n flaenorol efallai y byddai'n rhaid i gyfraddau llog gynyddu petaem yn cyrraedd cytundeb ar Brexit, fe wnaeth Banc Lloegr ddatgan yn ei Adroddiad Polisi Ariannol ym mis Tachwedd ac yn ei benderfyniad ar y Gyfradd Banc (pleidlais 7-2 i gadw'r cyfraddau fel y maent) fod yr MPC nawr yn credu fod hyn yn llai tebygol, hyd yn oed petai yna gytundeb Brexit.

Mae enillion gilt wedi cynyddu ond yn parhau ar lefelau isel, a dim ond cynnydd bychan iawn a ddisgwylir o'r lefelau presennol yn seiliedig ar ragolygon cyfraddau llog Arlingclose. Yr achos canolog yw i enillion gilt 10-mlynedd ac 20-mlynedd gynyddu i tua 1.00% a 1.40% yn eu trefn dros y gorwel amser, gyda risgiau eithaf cytbwys tuag i lawr a thuag i fyny. Fodd bynnag, mae bron yn bendant y bydd yna gyfnewidioldeb tymor byr yn deillio o ddigwyddiadau economaidd a gwleidyddol dros y cyfnod.

Mae rhagolwg economaidd a chyfraddau llog mwy manwl a ddarparwyd gan Arlingclose i'w weld yn **Atodiad 1**.

- 2.4** Er diben gosod y gyllideb, tybiwyd bod buddsoddiadau rheolaeth trysorlys newydd yn cael eu gwneud ar gyfradd o 2.00% ar gyfartaledd, ac na fydd angen unrhyw fenthyciadau tymor hir newydd yn 2020/21.

3. Y Cyd-destun Lleol

- 3.1** Ar 31 Rhagfyr 2019, roedd gan y Cyngor fenthyciadau o £104m a £44m o fuddsoddiadau. Ceir rhagor o fanylder yn **Atodiad 2**. Mae tabl 1 isod yn ddadansoddiad mantolen sy'n dangos y newidiadau a ragwelir i'r symiau hyn.

Tabl 1: Crynodeb mantolen a'r rhagolwg

	31.3.20 Gwir £m	31.3.20 Amcan £m	31.3.21 Cyllideb £m	31.3.22 Cyllideb £m	31.3.23 Cyllideb £m
CFR	177.8	176.7	180.7	178.9	174.6
Llai: Rhwymedigaethau arall *	(3.2)	(2.9)	(7.0)	(6.1)	(5.2)
Benthyca CFR	174.6	173.8	173.7	172.8	169.4
Llai: Benthyca allanol **	(106.4)	(104.2)	(103.1)	(101.8)	(100.5)
Benthyca mewnol	68.2	69.6	70.6	71.0	68.9
Llai: Cronfeydd defnyddiadwy	(73.0)	(70.2)	(60.0)	(55.4)	(51.3)
Llai: Cyfalaf gweithio	(29.4)	(29.4)	(29.4)	(29.4)	(29.4)
Buddsoddiadau	(34.2)	(30.0)	(18.8)	(13.8)	(11.8)

* ymrwymïadau PFI

**yn dangos dim ond benthyciadau y mae'r Cyngor wedi ymrwymo iddynt heb gynnwys ail gyllido dewisol

- 3.2** Caiff yr angen sylfaenol i fenthyca er dibenion cyfalaf ei fesur gan y Gofyn Benthyca Cyfalaf (CFR), tra mai'r cronfeydd defnyddiadwy a'r cyfalaf gweithio yw'r adnoddau sylfaenol sydd ar gael i'w buddsoddi. Strategaeth gyfredol y Cyngor yw cynnal benthyciadau a buddsoddiadau islaw eu lefelau sylfaenol, a elwir weithiau yn benthyca mewnol.
- 3.3** Mae Tabl 1 yn dangos bydd angen i'r Cyngor fenthyg yn ystod y tair blynedd nesaf. Os yw hyn yn digwydd, defnyddir benthyca tymor byr er mwyn lleihau'r gyfradd llog.
- 3.4** Mae'r *Cod Darbodus ar gyfer Cyllid Cyfalaf mewn Awdurdodau Lleol* gan CIPFA yn argymhell y dylai cyfanswm dyledion y Cyngor fod yn is na'i CFR uchaf posib yn ôl y rhagolygon dros y tair blynedd nesaf. Dengys Tabl 1 fod y Cyngor yn disgwyl cydymffurfio â'r argymhelliad hwn yn ystod 2020/21.

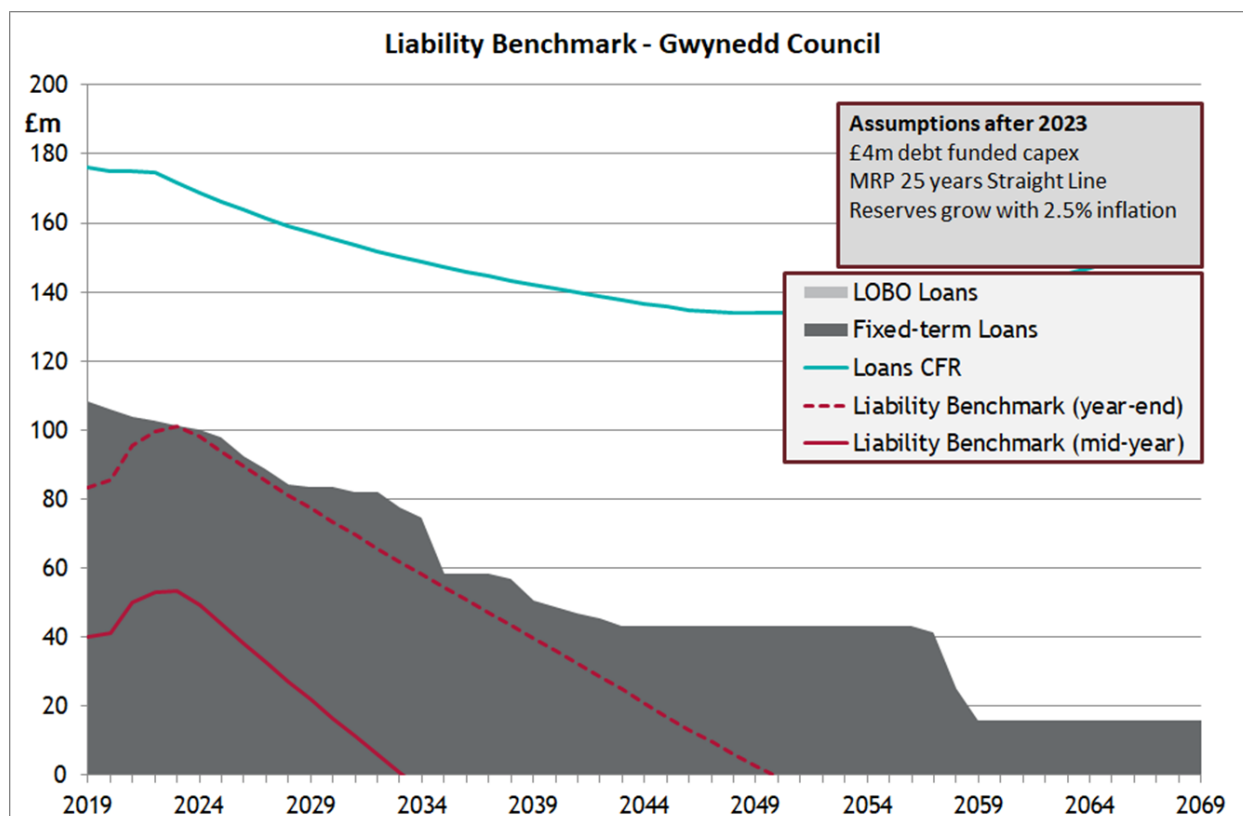
4. Meincnod Ymrwymadau

- 4.1** Er mwyn cymharu gwir fenthyciadau'r Cyngor yn erbyn strategaeth arall, mae meincnod rhwymedigaeth wedi cael ei chyfrifo sy'n dangos lefel benthyca gyda risg isaf. Mae hyn yn tybio'r un rhagolygon a tabl 1 uchod, ond bod balansau arian a buddsoddiadau yn aros ar lefel isafswm o £20m ar ddiwedd bob blwyddyn er mwyn cynnal digon o hylifedd ond lleihau'r risg credyd.

Tabl 2: Meincnod Ymrwymadau

	31.3.19 Gwir £m	31.3.20 Amcan £m	31.3.21 Cyllideb £m	31.3.22 Cyllideb £m	31.3.23 Cyllideb £m
CFR	177.8	176.7	180.7	178.9	174.6
Llai: Cronfeydd ddefnyddiadwy	(73.0)	(70.2)	(60.0)	(55.4)	(51.3)
Llai: Cyfalaf gweithio	(29.4)	(29.4)	(29.4)	(29.4)	(29.4)
Ychwangeu: Lleiafswm buddsoddiadau	34.2	30.0	18.8	13.8	11.8
Meincnod Ymrwymadau	109.6	107.1	110.1	107.9	105.7

- 4.2** Gan ddilyn o'r rhagolygon tymor canolig yn nhabl 2 uchod, mae'r meincnod tymor hir yn rhagdybio gwariant cyfalaf wedi'i ariannu gan fenthyciadau o £4m y flwyddyn, lleiafswm darpariaeth refeniw ar wariant cyfalaf newydd yn seiliedig ar gyfnod oes ased o 25 mlynedd a chynnydd chwyddiant o 2.5% y flwyddyn ar incwm, gwariant a reserfau. Dangosir hyn yn y siart canlynol:

Mae'r siart yn dangos bod benthyciadau yn llawer is na'r CFR a bod gan y Cyngor arian i fuddsoddi. Ar sail y tybiaethau nodir uchod, hwn yw'r sefyllfa sydd yn debygol o barhau yn y tymor hir.

5. Y Strategaeth Fenthyca

5.1 Mae'r Cyngor ar hyn o bryd yn dal £104 miliwn o fenthyciadau, mae hyn fel rhan o'i strategaeth ar gyfer ariannu rhaglenni cyfalaf y blynyddoedd cynt. Mae rhagolygon y fantolen a welir yn nhabl 1 yn dangos nad yw'r Cyngor angen benthycia arian tymor hir yn 2020/21 ond efallai bydd angen benthyc tymor byr oherwydd rhesymau llif arian. Bydd y Cyngor hwyrach angen benthycia i ariannu gofynion y blynyddoedd i ddod ymlaen llaw, cyn belled nad yw hyn yn uwch na'r terfyn awdurdodedig ar gyfer benthycia, sef £200 miliwn.

5.2 Amcanion

Prif amcan y Cyngor wrth fenthyca arian yw cael cydbwysedd risg isel priodol rhwng sicrhau costau llog isel a ennill sicrwydd cost dros y cyfnod mae angen yr arian. Yn ail amcan i hyn yw'r hyblygrwydd i ail negodi benthyciadau pe bai cynlluniau tymor hir y Cyngor yn newid.

5.3 Strategaeth

Yn wyneb y toriadau sylweddol i wariant cyhoeddus, ac yn arbennig i'r cyllid ar gyfer llywodraeth leol, mae strategaeth benthycu'r Cyngor yn parhau i fynd i'r afael â'r mater allweddol o fforddiadwy heb beryglu sefydlogrwydd tymor hir y portffolio dyledion. Gan fod cyfraddau llog tymor byr yn llawer is na chyfraddau tymor hir, mae'n debygol o fod yn fwy effeithiol yn y tymor byr i unai defnyddio adnoddau mewnol, neu i fenthycu dros y tymor byr yn lle hynny.

Drwy wneud hyn, gall y Cyngor leihau costau benthycu net (er yn hepgor yr incwm o fuddsoddiadau) a lleihau'r risg trysorlys cyffredinol. Bydd y buddion o fenthycu mewnol yn cael eu monitro'n rheolaidd yn erbyn y potensial o greu costau ychwanegol trwy ohirio benthycu tan y dyfodol, pan ragwelir y bydd cyfraddau benthycu tymor hir yn codi yn gymedrol. Bydd Arlingclose yn cynorthwyo'r Cyngor gyda'r 'gost cario' a'r dadansoddiad elw. Gall yr allbwn o hwn bennu p'un a fydd y Cyngor yn benthycu symiau ychwanegol ar gyfraddau sefydlog hirdymor yn 2020/21 gyda'r bwriad o gadw costau llog y dyfodol yn isel, hyd yn oed os bydd hyn yn creu cost ychwanegol yn y tymor byr.

Yn flaenorol mae'r Cyngor wedi codi'r rhan fwyaf o'i fenthyciadau tymor hir gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLB), ond fe wnaeth y llywodraeth gynyddu cyfraddau PWLB 1% ym mis Hydref 2019, sy'n gwneud hyn yn opsiwn cymharol ddrud bellach. Bydd y Cyngor nawr yn gobeithio cael unrhyw fenthyciadau tymor hir o ffynonellau eraill gan gynnwys banciau, pensiynau ac awdurdodau lleol, a bydd yn ymchwilio i'r posibilrwydd o gyflwyno bondiau ac offerynnau cyffelyb, er mwyn gostwng cyfraddau llog a lleihau'r or-ddibyniaeth ar un ffynhonnell gyllid yn unol â Chod CIPFA.

Fel arall, gall y Cyngor drefnu benthyciadau sy'n cychwyn yn ei flaen yn 2020/21, gyda'r cyfradd llog wedi ei sefydlu ymlaen llaw, ond bod yr arian yn cael ei dderbyn mewn blynyddoedd i ddod. Byddai hyn yn rhoi sicrwydd cost heb ddioddef y gost cario yn y cyfamser.

Yn ogystal â hyn, mae'n bosib y bydd y Cyngor yn benthycu benthyciadau tymor byr i gwrdd â diffygion annisgwyl yn y llif arian.

5.4 Ffynonellau benthycia

Dyma'r ffynonellau sydd wedi'u cymeradwyo ar gyfer benthyciadau tymor byr a thymor hir:

- Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLb) ac unrhyw olynydd
- unrhyw sefydliad a gymeradwywyd ar gyfer buddsoddi (gweler isod)
- unrhyw fanc neu gymdeithas adeiladau arall sydd wedi'u hawdurdodi i weithredu yn y DU
- unrhyw gorff cyhoeddus yn y DU
- cronfeydd pensiwn cyhoeddus a preifat yn y DU (eithrio Cronfa Bensiwn Gwynedd)
- Buddsoddwyr marchnad cyfalaf
- UK Municipal Bonds Agency plc a cwmnïau eraill i bwrpas arbennig a grëwyd i alluogi cyhoeddi bondiau ar y cyd rhwng awdurdodau lleol.

5.5 Ffynonellau eraill arian dyled

Yn ogystal, gellir codi cyllid cyfalaf drwy'r dulliau canlynol sydd ddim yn fenthyciadau, ond y gellir eu cyfrif fel rhwymedigaethau dyledion eraill:

- Prydlesau
- Hur-bwrcasu
- Menter Cyllid Preifat
- Gwerthu ac adlesu

Yn flaenorol, mae'r Cyngor wedi derbyn mwyafrif o'i fenthyciadau tymor hir gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLb), ond byddwn yn parhau i ystyried ffynonellau cyllid eraill, megis benthyciadau gan awdurdodau lleol a benthyciadau banc, gall fod ar gael ar gyfraddau mwy ffafriol.

Y Municipal Bonds Agency: Sefydlwyd yr UK Municipal Bonds Agency plc yn 2014 gan y Gymdeithas Llywodraeth Leol fel dewis amgen i'r PWLB. Mae'n bwriadu cyflwyno bondiau ar y marchnadoedd cyfalaf a rhoi benthycy yr enillion i awdurdodau lleol. Bydd hyn yn ffynhonnell gyllid mwy cymhleth na'r PWLB am ddau reswm: bydd gofyn i awdurdodau sy'n benthycia ddarparu gwarant i'r buddsoddwyr bond i ad-dalu eu buddsoddiad petai'r asiantaeth yn methu â gwneud hynny am ba bynnag reswm; a bydd yna gyfnod arweiniol o sawl mis rhwng ymrwymo i fenthycia a chael gwybod beth fydd y gyfradd llog sy'n daladwy. Bydd unrhyw benderfyniad i fenthycia gan yr Asiantaeth felly'n destun adroddiad ar wahân i'r Cyngor llawn.

5.6 Benthyciadau tymor byr a chyfradd newidiol

Mae'r benthyciadau yma yn gadael y Cyngor yn agored i'r risg o gynnydd tymor byr yn y gyfradd llog, ac felly yn agored i derfynau amlygiadau cyfradd llog y dangosyddion rheolaeth trysorlys isod.

5.7 Aildrefnu dyledion

Mae'r PWLB yn caniatáu i awdurdodau ad-dalu benthyciadau cyn iddynt aeddfedu, ac un ai talu premiwm neu dderbyn disgownt yn unol â fformiwla a osodwyd yn seiliedig ar gyfraddau llog presennol. Hwyrach y bydd rhai benthycwyr yn barod i drafod telerau ad-dalu cynnar. Gall y Cyngor gymeryd mantais o hyn ac amnewid rhai benthyciadau am fenthyciadau newydd, neu ad-dalu benthyciadau heb eu hamnewid, lle y disgwylir y bydd hyn yn arwain at arbediad cyffredinol neu leihad cyffredinol mewn risg.

6. Y Strategaeth Fuddsoddi Trysorlys

- 6.1** Mae gan y Cyngor arian wedi'i fuddsoddi, sy'n cynrychioli incwm a dderbynnir cyn ei wario ynghyd â'r balansau a'r cronfeydd wrth gefn a ddelir. Yn y 12 mis diwethaf, mae balans buddsoddiadau'r Cyngor wedi amrywio rhwng £30.9 a £71.2 miliwn, a disgwylir cynnal lefelau tebyg am y flwyddyn sydd i ddod.

Mae hyn yn cynnwys balansau arian Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd yn cael eu pwlio gyda chronfeydd y Cyngor at ddibenion buddsoddi. Mae'r Gronfa Bensiwn yn gofyn am hyn bob blwyddyn gan fod y dychweliadau a dderbynnir yn well ac mae'r risgiau wedi eu lleihau wrth uno'r arian gyda chronfeydd y Cyngor. Bydd y Pwyllgor Pensiynau yn cymeradwyo'r elfennau perthnasol y Datganiad Strategaeth hwn a gofyn i barhau gyda'r trefniadau pwl ar gyfer 2020/21 yn ei gyfarfod ar 12 Mawrth 2020.

Fel arfer, nid yw benthyciadau i sefydliad sy'n darparu gwasanaethau cyhoeddus lleol a phrynu eiddo fel buddsoddiad yn cael eu hystyried yn fuddsoddiadau trysorlys, ac felly rydym yn delio â'r rhain ar wahân yn Atodiad 3.

6.2 Amcanion

Mae Cod CIPFA a Chanllaw LIC yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor fuddsoddi ei gronfeydd trysorlys yn ddarbodus, gan roi ystyriaeth i ddiogelwch a hylifedd ei fuddsoddiadau cyn ceisio am y gyfradd enillion neu'r cynnyrch uchaf. Amcan y Cyngor wrth fuddsoddi arian yw taro'r cydbwysedd cywir rhwng risg ac enillion, gan leihau'r risg o golledion drwy buddsoddiadau'n diffygdlu a'r risg o dderbyn incwm sy'n anaddas o isel ar fuddsoddiadau. Pan ddisgwylir i falansau cael eu

buddsoddi am fwy na blwyddyn, bydd y Cyngor yn anelu i dderbyn dychweliad cyfan sydd yn gyfartal neu'n uwch na chyfradd gyffredinol chwyddiant, er mwyn cynnal grym gwario'r swm a fuddsoddir.

6.3 Cyfraddau llog negyddol

Pe bai'r DU yn mynd mewn i ddirwasgiad yn ystod 2020/21, mae siawns fechan y gall Banc Lloegr osod y Gyfradd Banc ar neu o dan sero, sydd yn debyg o fwydo drwodd i gyfraddau llog negyddol ar yr holl fuddsoddiadau tymor byr risg isel sydd ar gael. Mae'r sefyllfa yma yn bodoli yn llawer o wledydd Ewrop yn barod. Os yw hyn yn digwydd, bydd diogelwch yn cael ei fesur fel derbyn y swm cytundebol a fuddsoddwyd ar aeddfedrwydd, er gallai'r swm yma fod yn llai na fuddsoddwyd yn wreiddiol.

6.4 Strategaeth

Gyda'r cynnydd parhaus yn y risg ac enillion isel iawn o fuddsoddiadau byr tymor ansicredig banc, mae'r Cyngor yn bwriadu arallgyfeirio yn bellach i ddosbarthiadau o asedau sy'n fwy sicr a/neu gynnyrch uwch yn ystod 2020/21. Mae hyn yn benodol yr achos ar gyfer yr £10m amcangyfrifedig sydd ar gael ar gyfer buddsoddiad tymor hirach. Mae'r rhan helaeth o'r arian parod sydd dros ben gan y Cyngor wedi'i fuddsoddi mewn adneuon banc anwarantedig, tystysgrifau adneuon a chronfeydd marchnadoedd arian. Bydd yr arallgyfeirio felly'n parhau'r strategaeth a fabwysiadwyd yn 2015/16.

6.5 Modelau Busnes

O dan y safon IFRS 9 newydd mae'r gyfrifeg ar gyfer buddsoddiadau penodol yn dibynnu ar "model busnes" y Cyngor i'w rheoli. Mae'r Cyngor yn anelu i ennill gwerth gan ei fuddsoddiadau trysorlys sydd yn cael eu rheoli'n fewnol gyda model busnes o gasglu llif arian cytundebol ac felly, ble mae'r meini prawf yn cael ei cwrdd, mae'r buddsoddiadau yn dal i gael eu cyfrifo ar gost wedi ei amorteiddio.

6.6 Gwrthbartion cymeradwy

Gall y Cyngor fuddsoddi ei gronfeydd dros ben gyda unrhyw o'r gwrthbartion yn nhabl 3 isod, yn amodol ar y terfynau arian (fesul gwrthbarti) a'r cyfyngiadau amser a ddangosir.

Tabl 3: Gwrthbartïon Buddsoddi sydd wedi'u Cymeradwyo a'r terfynau

Cyfradd Credyd	Banciau Ansicredig	Banciau â Sicrwydd	Llywodraeth	Corfforaethau	Darparwyr Cofrestredig
Llywodraeth DU	d/b	d/b	£ diderfyn 50 mlynedd	d/b	d/b
AAA	5% / £4m 5 mlynedd	10% / £8m 20 mlynedd	10% / £8m 50 mlynedd	5% / £4m 20 mlynedd	5% / £4m 20 mlynedd
AA+	5% / £4m 5 mlynedd	10% / £8m 10 mlynedd	10% / £8m 25 blynedd	5% / £4m 10 blynedd	5% / £4m 10 blynedd
AA	5% / £4m 4 blynedd	10% / £8m 5 mlynedd	10% / £8m 15 blynedd	5% / £4m 5 blynedd	5% / £4m 10 blynedd
AA-	5% / £4m 3 blynedd	10% / £8m 4 blynedd	10% / £8m 10 mlynedd	5% / £4m 4 blynedd	5% / £4m 10 blynedd
A+	5% / £4m 2 flynedd	10% / £8m 3 blynedd	5% / £4m 5 mlynedd	5% / £4m 3 blynedd	5% / £4m 5 blynedd
A	5% / £4m 13 mis	10% / £8m 2 flynedd	5% / £4m 5 mlynedd	5% / £4m 2 flynedd	5% / £4m 5 blynedd
A-	5% / £4m 6 mis	10% / £8m 13 mis	5% / £4m 5 mlynedd	5% / £4m 13 mis	5% / £4m 5 blynedd
Dim	£1m 6 mis	d/b	10% / £8m 25 blynedd	£0.5m 5 mlynedd	5% / £4m 5 mlynedd
Cronfeydd wedi eu cyfuno a ymddirediolaethau buddsoddiadau eiddo	10% / £8m fesul cronfa neu ymddiriedolaeth				

Rhaid darllen y tabl hwn mewn cysylltiad â'r nodiadau isod.

6.7 Statws Credyd

Gosodir cyfyngiadau buddsoddi drwy gyfeirio at y statws credyd hirdymor isaf sydd wedi'i gyhoeddi gan ddetholiad o asiantaethau graddio allanol. Defnyddir y statws credyd sy'n berthnasol i'r buddsoddiad penodol neu'r dosbarth o fuddsoddiad pan fo hwnnw ar gael, ac fel arall defnyddir statws credyd y gwrthbartïon. Fodd bynnag, nid yw penderfyniadau buddsoddi yn cael ei gwneud ar sail cyfraddau credyd yn unig, mae'r holl ffactorau perthnasol gan gynnwys cyngor allanol yn cael eu hystyried.

6.8 Banciau Ansicredig

Cyfrifon, adneuon, tystysgrifau adneuon a bondiau ansicredig uwch gyda banciau a chymdeithasau adeiladu, ac eithrio banciau datblygu amlochrog. Mae'r buddsoddiadau'n agored i risg o golli credyd drwy gyfrwng '*bail-in*' petai'r rheoleiddiwr yn penderfynu bod banc yn methu neu'n debygol o fethu.

6.9 Banciau â Sicrwydd

Bondiau gorchuddiedig, cytundebau adbrynu o chwith a threfniadau gyda sicrwydd cyfochrog gyda banciau a chymdeithasau adeiladu. Mae'r buddsoddiadau hyn wedi'u sicrhau ar asedau'r banc, sy'n cyfyngu'r colledion potensial petai methdaliad, ac mae'n golygu eu bod wedi'u heithrio rhag '*bail-in*'. Os nad oes unrhyw statws credyd penodol ar gyfer y buddsoddiad, bydd statws credyd yn bodoli ar gyfer y sicrwydd cyfochrog sy'n sail i'r buddsoddiad. Defnyddir y statws uchaf o'r statws credyd sicrwydd cyfochrog a'r statws credyd gwrthbarti i benderfynu ar y cyfyngiadau o ran arian barod ac amser. Ni fydd cyfanswm y buddsoddiadau â sicrwydd a'r buddsoddiadau ansicredig mewn unrhyw un banc yn fwy na'r cyfyngiad arian parod ar gyfer buddsoddiadau â sicrwydd.

6.10 Llywodraeth

Benthyciadau, bondiau a biliau a gyhoeddir neu a warantir gan lywodraethau cenedlaethol, rhanbarthol, awdurdodau lleol a banciau datblygol amlochrog. Ni fyddai'r buddsoddiadau yma yn destun '*bail-in*', a bychan iawn yw'r risg o ansolfedd. Gellir gwneud buddsoddiadau gyda Llywodraeth Ganolog y DU gyda dim cyfyngiad am hyd at 50 mlynedd.

6.11 Corfforaethau

Benthyciadau, bondiau a phapur masnachol a gyhoeddir gan gwmnïau ac eithrio banciau a darparwyr cofrestredig. Nid yw'r buddsoddiadau hyn yn destun '*bail-in*' ond maent yn agored i'r risg y gallai'r cwmni ddod yn fethdalwr. Mae benthyciadau i gwmnïau heb graddfa credyd ond yn cael ystyried yn dilyn asesiad credyd allanol neu uchafswm o £1 miliwn mesul cwmni fel rhan o bŵl amrywiol er mwyn lledaenu'r risg yn eang.

6.12 Darparwyr cofrestredig

Benthyciadau a bondiau a gyhoeddir, neu a warantir gan, neu sydd wedi'u sicrhau ar asedau darparwyr tai cymdeithasol cofrestredig, a elwid gynt yn gymdeithasau tai. Caiff y cyrff hyn eu rheoleiddio'n llym gan yr Rheoleiddiwr Tai

Cymdeithasol (yn Lloegr), Rheoleiddiwr Tai yn yr Alban, Llywodraeth Cymru ac yr Adran ar gyfer y Gymuned (yn Gogledd Iwerddon). Fel darparwyr gwasanaethau cyhoeddus, maent yn debygol iawn o barhau i dderbyn cymorth gan y llywodraeth os bydd angen.

6.13 Cronfeydd wedi'u cyfuno

Cyfranddaliadau neu unedau mewn dulliau buddsoddi amrywiol sy'n cynnwys unrhyw un o'r mathau a restrwyd uchod, ynghyd â chyfranddaliadau ecwiti ac eiddo. Y fantais i'r rhain yw bod y risgiau buddsoddi wedi'u gwasgaru'n ehangach, a bod gwasanaethau rheolwr proffesiynol y gronfa ar gael drwy dalu ffi. Bydd Cronfeydd Marchnadoedd Arian tymor byr sy'n cynnig diddymu ar yr un diwrnod ac anweddolrwydd isel neu dim o gwbl yn cael eu defnyddio fel dewis amgen i gyfrifon banc lle ceir mynediad ar unwaith, tra bydd cronfeydd wedi'u cyfuno ble mae eu gwerth yn newid yn ôl prisiau'r farchnad ac/neu a chanddynt gyfnod rhybudd yn cael eu defnyddio ar gyfer cyfnodau buddsoddi hirach.

Mae cronfeydd bondiau, ecwiti ac eiddo yn cynnig gwell enillion dros y tymor hir, ond maent yn fwy anwadal yn y tymor byr. Mae'r rhain yn caniatáu i'r Cyngor ehangu i ddosbarthiadau o asedau ar wahân i arian parod heb yr angen i fod yn berchen ar y buddsoddiadau gwaelodol a'u rheoli. Gan nad oes dyddiad aeddfedu pendant ar gyfer y cronfeydd hyn, a'u bod ar gael i'w tynnu allan ar ôl cyfnod o rybudd, bydd eu perfformiad a'u haddasrwydd i barhau i gwrdd ag amcanion buddsoddi'r Cyngor yn cael eu monitro'n gyson.

6.14 Cyfrifon banc gweithredol

Gall y Cyngor ddelio gyda unrhyw fanc yn y DU gyda statws credyd dim is na BBB - a chydag asedau mwy na £25 biliwn, a hynny, er enghraifft, drwy gyfrifon cyfredol, cyfrifon casglu a gwasanaethau caffael masnachwyr. Nid yw'r rhain yn cael eu cyfrif fel buddsoddiadau, ond maent yn parhau yn agored i risgiau '*bail-in*', ac felly bydd y balansau yn cael eu cadw'n is na £900,000 fesul banc. Mae Banc Lloegr wedi datgan petai yna fethiant, y byddai banciau gydag asedau sy'n fwy na £25 biliwn yn fwy tebygol o fod yn destun '*bail-in*' na chael eu gwneud yn fethdalwyr, gan gynyddu'r tebygolrwydd y byddai'r Cyngor yn gallu parhau i weithredu.

6.15 Asesu Risg a Statws Credyd

Mae ymgynghorwyr trysorlys y Cyngor yn derbyn ac yn monitro'r graddfeydd credyd, a byddant yn hysbysu unrhyw newid yn y statws wrth iddynt ddigwydd.

Pan fo statws credyd endid yn cael ei israddio, ac yn methu â diwallu'r meini prawf ar gyfer buddsoddi:

- ni wneir unrhyw fuddsoddiadau newydd;
- bydd unrhyw fuddsoddiadau presennol yn cael eu hadalw neu eu gwerthu os gellir gwneud hynny heb unrhyw gost, a
- rhoddir ystyriaeth lawn i adalw neu werthu'r holl fuddsoddiadau presennol eraill gyda'r gwrthbarti a effeithiwyd.

Pan fo asiantaeth sy'n graddio credyd yn cyhoeddi bod statws credyd rhyw sefydliad yn cael ei adolygu er mwyn ei israddio o bosib (gelwir hyn hefyd yn "*rating watch negative*" neu "*credit watch negative*") fel y gall ddisgyn islaw'r meini prawf cymeradwy ar gyfer y statws credyd, yna dim ond buddsoddiadau y gellir eu tynnu allan ar y diwrnod gwaith nesaf fydd yn cael eu gwneud gyda'r sefydliad hwnnw hyd nes y cyhoeddir canlyniad yr adolygiad. Ni fydd y polisi hwn yn berthnasol i ragolygon negatif, sy'n awgrymu newid cyfeiriad yn yr hir dymor yn hytrach na newid statws credyd ar unwaith.

6.16 Gwybodaeth arall ar ddiogelwch buddsoddiadau

Mae'r Cyngor yn deall bod graddfeydd statws credyd yn broffwydi da, ond nid perffaith, ar gyfer buddsoddiadau'n diffygdlu. Rhoddir ystyriaeth lawn felly i wybodaeth arall sydd ar gael ar ansawdd credyd y sefydliadau y mae'n buddsoddi ynddynt, gan gynnwys prisiau cyfnewid diffygion credyd, datganiadau ariannol, gwybodaeth ar gymorth posib gan y llywodraeth ac adroddiadau yn y wasg ariannol a dadansoddiad a chynghor gan ymgynghorydd rheolaeth trysorlys y Cyngor. Ni wneir unrhyw fuddsoddiadau gyda sefydliad os oes amheuan cadarn ynghylch ei ansawdd credyd, hyd yn oed os yw'n cwrdd â'r meini prawf statws credyd.

Pan fo amodau'n dirywio yn y farchnad ariannol ac yn effeithio ar ansawdd credyd yr holl sefydliadau, fel y digwyddodd yn 2008 ac yn 2011, nid yw'r elfen hon ar y cyfan yn cael ei hadlewyrchu mewn graddau statws credyd, ond gellir ei gweld mewn mesurau marchnad eraill. Yn yr amgylchiadau hyn, bydd y Cyngor yn cyfyngu ei fuddsoddiadau i'r sefydliadau hynny a chanddynt ansawdd credyd uwch, ac yn lleihau ar gyfnod hiraf ei fuddsoddiadau er mwyn cynnal y lefel diogelwch angenrheidiol. Bydd graddau'r cyfyngiadau hyn yn unol â'r amodau presennol yn y farchnad ariannol. Os yw'r cyfyngiadau hyn yn golygu nad oes digon o sefydliadau masnachol o ansawdd credyd uchel ar gael i fuddsoddi balansau arian y Cyngor, yna caiff yr arian dros ben ei adneuo gyda Llywodraeth y DU, trwy'r Swyddfa Rheoli Dyledion er enghraifft, neu gydag awdurdodau lleol eraill. Bydd hyn yn peri gostyngiad yn lefel yr incwm a geir ar fuddsoddiadau, ond bydd yn diogelu'r prif swm a fuddsoddwyd.

6.17 Cyfyngiadau Buddsoddi

Rhagwelir bydd gan y Cyngor £50 miliwn mewn cronfeydd refeniw ar 31 Mawrth 2020 fydd ar gael i dalu am unrhyw golledion buddsoddi. Er mwyn sicrhau nad yw mwy na 16% o'r cronfeydd hyn mewn perygl oherwydd diffyg dalu unigol, yr uchafswm gellir ei fenthycu i unrhyw un sefydliad (heblaw Llywodraeth y DU) yw £8 miliwn. O ran y cyfyngiad yma bydd grŵp o fanciau o dan yr un perchnogaeth yn cael eu trin fel sefydliad unigol. Bydd terfynau yn cael eu rhoi ar reolwyr cronfa, buddsoddiadau mewn cyfrifon enwebai brocers, gwledydd tramor a sectorau diwydiant fel isod. Nid yw buddsoddiadau mewn cronfeydd cyfunedig a banciau datblygu amlochrog yn cyfrif yn erbyn y terfyn ar gyfer unrhyw wlad tramor unigol, gan fod y risg yn cael ei rannu dros nifer o wledydd.

Tabl 4: Cyfyngiadau Buddsoddi

	Cyfyngiad arian
Unrhyw sefydliad unigol, ar wahân i Lywodraeth Ganolog y DU	£8m yr un
Llywodraeth Ganolog y DU	anghyfyngedig
Unrhyw grŵp o sefydliadau dan yr un perchnogaeth	£8m fesul grŵp
Unrhyw grŵp o gronfeydd cyfunedig dan yr un rheolaeth	£20m fesul rheolwr
Offerynnau y mae'n bosib eu cyfnewid a ddelir yng nghyfrif enwebedig brocer	£40m fesul brocer
Gwledydd tramor	£8m fesul gwlad
Darparwyr cofrestredig a landlordiaid cymdeithasol cofrestredig	Cyfanswm o £20m
Buddsoddiadau ansicredig gyda chymdeithasau adeiladu	Cyfanswm o £8m
Benthyciadau i gorfforaethau heb eu raddio	Cyfanswm o £8m
Cronfeydd marchnad arian	Cyfanswm o £40m
Ymddiriedolaethau buddsoddi ystâd real	Cyfanswm o £20m

6.18 Rheoli hylifedd

Mae'r Cyngor yn defnyddio technegau rhagolwg darbodus ar gyfer llif arian er mwyn pennu'r cyfnod hwyaf y gellir ymrwymo cronfeydd yn ddarbodus. Caiff y rhagolygon eu llunio ar y sail bod benthycu tymor byr yn cael ei ddefnyddio i gwmpasu ei ymrwymadau ariannol os oes angen. Mae'r cyfyngiadau ar fuddsoddiadau tymor hir yn cael eu gosod ar sail cynllun ariannol tymor canol a rhagolwg llif arian y Cyngor.

7. Dangosyddion Rheolaeth Trysorlys

Mae'r Cyngor yn mesur ac yn rheoli pa mor agored ydyw i risgiau rheolaeth trysorlys gan ddefnyddio'r dangosyddion a ganlyn.

7.1 Diogelwch

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu mesur gwirfoddol i ddangos ei sensitifrwydd i risg credyd trwy fonitro sgôr credyd cyfartalog yn ôl cyfran amser ei bortffolio buddsoddi. Caiff hyn ei gyfrifo trwy roi sgôr i bob buddsoddiad (AAA=1, AA+=2, ac ati) a chymryd y cyfartaledd rhifyddol, gan bwyso'r cyfartaledd yn ôl maint pob buddsoddiad. Rhoddir sgôr i fuddsoddiadau heb sgôr yn seiliedig ar eu risg ganfyddedig.

Dangosydd risg credyd	Targed
Sgôr credyd cyfartalog y portffolio	6.0

7.2 Hylifedd

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu mesur gwirfoddol i ddangos ei sensitifrwydd i risg hylifedd trwy fonitro faint o arian sydd ar gael i gwrdd â thaliadau annisgwyl mewn cyfnod penodol, heb fenthyca ychwanegol.

Dangosydd risg hylifedd	Targed
Cyfanswm arian ar gael o fewn 3 mis	£10m

7.3 Datguddiad Cyfraddau Llog

Nod y dangosydd hwn yw rheoli datguddiad y Cyngor i risg cyfradd llog. Yr effaith refeniw ar gyfyngiadau uwch dros flwyddyn yn dilyn codiad neu gwymp o 1% ar gyfraddau llog fyddai:

Dangosydd risg cyfradd llog	Cyfyngiad
Y terfyn uchaf ar effaith refeniw blwyddyn <u>codiad</u> 1% yng nghyfraddau llog	£324,000
Y terfyn uchaf ar effaith refeniw blwyddyn gyda <u>cwymp</u> o 1% yng nghyfraddau llog	£23,000

Caiff effaith newid mewn cyfraddau llôg ei gyfrifo ar y dybiaeth y bydd benthyciadau a buddsoddiadau sy'n aeddfedu yn cael eu hamnewid ar y cyfraddau cyfredol.

7.4 Strwythur Aeddfedrwydd Benthyciadau

Nod y dangosydd hwn yw rheoli pa mor agored yw'r Cyngor i risg ail gyllido. Bydd y terfynau uchaf ac isaf ar strwythur aeddfedrwydd benthyciadau fel a ganlyn:

Dangosydd risg cyfradd ail gyllido	Cyfyngiad Uchaf	Cyfyngiad Isaf
Dan 12 mis	25%	0%
12 mis ac o fewn 24 mis	25%	0%
24 mis ac o fewn 5 mlynedd	50%	0%
5 mlynedd ac o fewn 10 mlynedd	75%	0%
10 mlynedd a mwy	100%	0%

Mae'r cyfnodau amser yn dechrau ar ddiwrnod cyntaf pob blwyddyn ariannol. Y dyddiad aeddfedrwydd ar fenthyciadau yw'r dyddiad cynharaf y gall y sawl sydd wedi rhoi'r benthyciad fynnu bod y benthyciad yn cael ei ad-dalu.

7.5 Prif Symiau a Fuddsoddir am Gyfnodau sy'n Hwylus na flwyddyn

Pwrpas y dangosydd hwn yw rheoli pa mor agored yw'r Cyngor i'r risg o fynd i golledion trwy geisio ad-daliadau buan ar ei fuddsoddiadau. Bydd y terfynau ar gyfanswm y prif swm a fuddsoddir i aeddfedu'n derfynol tu hwnt i ddiwedd y cyfnod fel a ganlyn:

Terfyn	2020/21	2021/22	2022/23
Y terfyn ar y prif swm a fuddsoddwyd tu hwnt i ddiwedd y flwyddyn	£20m	£20m	£20m

8. Materion Cysylltiedig

8.1 Mae nifer o eitemau ychwanegol y mae'n rhaid i'r Cyngor eu cynnwys yn ei Strategaeth Rheolaeth Trysorlys, yn ôl CIPFA.

8.2 Cytundebau Deilliadau

Yn absenoldeb unrhyw rym cyfreithiol penodol i wneud hynny, ni fydd y Cyngor yn defnyddio cytundebau ariannol annibynnol (megis cytundeb cyfenwid, cytundeb ymlaen, cytundeb dyfodol a chytundeb opsiwn). Mae'n bosib y bydd cytundebau sydd wedi'u hymgorffori mewn benthyciadau a buddsoddiadau, gan

gynnwys cronfeydd wedi eu cyfuno a thrafodion sy'n dechrau yn y dyfodol, yn cael eu defnyddio, a bydd y risgiau sydd ynghlwm â hwy yn cael eu monitro yn unol a risg cyffredinol y strategaeth rheolaeth trysorlys.

8.3 Cyfarwydddeb Marchnadoedd mewn Offerynnau Ariannol

Mae'r Cyngor wedi dewis cael statws cleient proffesiynol gyda'i darparwyr gwasanaethau ariannol, gan gynnwys ymgynghorwyr, banciau, broceriaid a rheolwyr buddsoddi, er mwyn caniatáu mynediad at amrediad mwy o wasanaethau ond heb y diogelwch rheoleiddio uwch sydd ar gael i unigolion a chwmnïau bychan. Oherwydd maint ac ystod gweithgareddau rheolaeth trysorlys y Cyngor, mae'r Pennaeth Cyllid yn credu mai hwn yw'r statws priodol gorau.

9. Arweiniad Llywodraeth Cymru

Mae materion pellach sy'n ofynnol gan ganllawiau Llywodraeth Cymru wedi'u cynnwys yn Atodiad 3.

10. Goblygiadau Ariannol

- 10.1** Y gyllideb ar gyfer yr incwm buddsoddi yn 2020/21 yw £0.6 miliwn, yn seiliedig ar gyfartaledd portffolio buddsoddi o £30 miliwn ar gyfradd llog o 2.00%. Y gyllideb ar gyfer y llog ar ddyledion yn 2020/21 yw £5.8 miliwn, yn seiliedig ar gyfartaledd portffolio dyledion o £104.2 miliwn ar gyfradd llog cyfartalog o 5.54%. Os bydd lefelau gwirioneddol y buddsoddiadau a'r benthyciadau a'r cyfraddau llog yn wahanol i'r rhagolygon, yna bydd gwahaniaeth cyfatebol yn y perfformiad yn erbyn y gyllideb.

11. Ystyried Opsiynau Eraill

11.1 Nid yw Canllawiau Llywodraeth Cymru na Chôd CIPFA yn pennu unrhyw strategaeth rheoli trysorlys penodol i awdurdodau lleol ei fabwysiadu. Ar ôl ymgynghori gyda'r Aelod Cabinet dros Gyllid, mae'r Pennaeth Cyllid yn credu fod y strategaeth uchod yn cynnig cydbwysedd addas rhwng rheoli risgiau a chost-effeithiolrwydd. Isod, rhestrir rhai strategaethau eraill, ynghyd â'u hoblygiadau o ran rheoli risgiau.

Dewis Arall	Effaith ar incwm a gwariant	Effaith ar reoli risgiau
Buddsoddi mewn amrediad mwy cyfyng o wrth bartïon ac/neu am gyfnodau byrrach	Bydd incwm ar y llôg yn is	Llai o berygl o golledion o ganlyniad i ddiffygdalu'n ymwneud â chredyd, ond byddai unrhyw golledion yn fwy
Buddsoddi mewn amrediad ehangach o wrth bartïon ac/neu am gyfnodau hirach	Bydd incwm ar y llôg yn uwch	Mwy o risg o golledion o ganlyniad i ddiffygdalu'n ymwneud â chredyd, ond byddai unrhyw golledion yn llai
Benthycia symiau ychwanegol ar gyfraddau llôg sefydlog hirdymor	Bydd costau llôg dyledion yn codi; mae'n annhebygol y gellid gwrthbwysu hyn drwy incwm buddsoddi uwch	Balans buddsoddi uwch yn arwain at fwy o effaith petai ddiffygdalu; fodd bynnag byddai'r costau llôg hirdymor yn fwy sicr
Cymeryd benthyciadau byrdymor newidiol yn hytrach na chyfraddau sefydlog hirdymor	Bydd costau llôg dyledion yn is i gychwyn	Bydd y cynnydd yn y costau llôg ar ddyledion yn cael eu gwrthbwysu i raddau helaeth gan y cynnydd yn yr incwm buddsoddi yn y tymor canolig, ond bydd mwy o ansicrwydd am y costau hirdymor
Lleihau lefel y benthyciadau	Mae'r arbediad ar llog y ddyled yn debygol o fod yn fwy na'r incwm buddsoddi a gollir	Balans buddsoddi is yn arwain at lai o effaith petai ddiffygdalu; fodd bynnag byddai'r costau llog hirdymor yn llai sicr

Atodiad 1 – Rhagolygon Economaidd a Chyfraddau Llôg Arlingclose, Tachwedd 2019

Rhagdybiaethau sylfaenol:

- Mae'r economi byd-eang yn mynd i gyfnod o dwf arafach mewn ymateb i faterion gwleidyddol, yn bennaf polisi masnach yr UD. Mae'r tŵf yn economi'r DU wedi arafu'n amlwg, oherwydd ansicrwydd Brexit a'r gostyngiad mewn gweithgarwch byd-eang. Mewn ymateb, mae disgwyliadau ynghylch cyfraddau llog byd-eang a'r DU wedi esmwytho.
- Yn dilyn peth newyddion cadarnhaol am y trafodaethau masnach rhwng Tsieina a'r UD, cafodd y senarios 'achos gwaethaf' eu lleddfu rywfaint. Fodd bynnag, mae'r wybodaeth yn gyfyngedig, ac mae disgwyliadau calonogol wedi bod yn anghywir o'r blaen.
- Mae Brexit wedi'i ohirio tan 31 Ionawr 2020. Tra bod yr Etholiad Cyffredinol wedi cynnal ansicrwydd economaidd a gwleidyddol, mae'r polau piniwn yn awgrymu efallai y bydd sefyllfa'r Ceidwadwyr yn y Senedd yn cryfhau, sy'n lleihau'r siawns y bydd Brexit yn cael ei rwystro ymhellach. Un o'r pryderon allweddol yw'r cyfnod trosiannol cyfyngedig ar ôl y dyddiad gadael (Ionawr 2020), fydd yn cynnal ac yn creu rhagor o ansicrwydd dros yr ychydig flynyddoedd nesaf.
- Mae tŵf economaidd y DU wedi llonyddu er gwaethaf GDP o 0.3% yn Ch3 2019. Mae ffigyrau misol yn dangos bod y tŵf wedi arafu wrth i'r chwarter fynd yn ei flaen, ac mae data arolygon yn awgrymu llai o hyder ymysg aelwydydd a busnesau. Mae'r ddwy brif blaid wleidyddol wedi addo lliniaru ariannol sylweddol, a ddylai fod yn gymorth i gefnogi tŵf.
- Er y potensial i bolisi ariannol y DU fynd ar ddau drywydd cwbl groes yn ddibynnol ar ganlyniad yr Etholiad Cyffredinol, mae'r amgylchedd allanol gwannach yn cyfyngu'n ddifrifol ar unrhyw gynnydd posib yn y Gyfradd Banc, tra bydd economi arafach y DU yn rhoi pwysau ar y Pwyllgor MPC i lacio'r polisi ariannol. Yn wir, fe bleidleisiodd dau aelod o'r MPC am doriad ar unwaith ym mis Tachwedd 2019.
- Mae chwyddiant yn rhedeg yn is na'r targed ar 1.7%. Er bod y farchnad lafur dynn yn wynebu'r risg o bwysau chwyddiant domestig yn y tymor canol, dylai tŵf byd-eang arafach leihau'r tebygolrwydd o bwysau o gyfeiriad allanol. Serch hyn, gallai cythrwfl gwleidyddol wthio prisiau olew i fyny.
- Bydd gweithredodd y banc canolog a risgiau geo-wleidyddol yn parhau i greu cryn anwadlwch mewn marchnadoedd ariannol, gan gynnwys marchnadoedd bond.

Rhagolygon

- Er ein bod wedi cadw ein rhagolwg Cyfradd Banc ar 0.75% am y tro, mae risgiau sylweddol i'r rhagolwg hwn, yn ddibynol ar ganlyniadau'r Etholiad Cyffredinol ac esblygiad yr economi byd-eang.
- Mae Arlingclose yn barnu bod y risgiau yn pwysu tuag i lawr.
- Mae enillion gilt wedi cynyddu ond yn parhau'n isel oherwydd y rhagolygon economaidd meddal i'r DU ac yn fyd-eang. Bydd polisi ariannol UDA a gwariant llywodraeth y DU yn ddylanwadau allweddol ynghyd â pholisi ariannol y DU.
- Disgwylwn i enillion gilt aros ar lefelau cymharol isel am y tro a phennwn fod y risgiau fwy neu lai'n gytbwys.

	Dec-19	Mar-20	Jun-20	Sep-20	Dec-20	Mar-21	Jun-21	Sep-21	Dec-21	Mar-22	Jun-22	Sep-22	Dec-22	Average
Official Bank Rate														
Upside risk	0.00	0.00	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.21
Arlingclose Central Case	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75
Downside risk	-0.50	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.73
3-month money market rate														
Upside risk	0.10	0.10	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	0.25
Arlingclose Central Case	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75
Downside risk	-0.50	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.75	-0.73
1yr money market rate														
Upside risk	0.10	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.25	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	0.23
Arlingclose Central Case	0.85	0.85	0.85	0.85	0.85	0.85	0.85	0.85	0.85	0.85	0.85	0.85	0.85	0.85
Downside risk	-0.30	-0.50	-0.55	-0.65	-0.65	-0.65	-0.65	-0.65	-0.65	-0.65	-0.65	-0.65	-0.65	-0.60
5yr gilt yield														
Upside risk	0.30	0.35	0.35	0.35	0.35	0.35	0.35	0.35	0.35	0.40	0.45	0.45	0.45	0.37
Arlingclose Central Case	0.50	0.50	0.50	0.55	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.57
Downside risk	-0.35	-0.50	-0.50	-0.55	-0.60	-0.60	-0.60	-0.60	-0.60	-0.60	-0.60	-0.60	-0.60	-0.56
10yr gilt yield														
Upside risk	0.30	0.30	0.35	0.35	0.35	0.35	0.35	0.35	0.35	0.40	0.40	0.45	0.45	0.37
Arlingclose Central Case	0.75	0.75	0.80	0.80	0.85	0.85	0.90	0.90	0.95	0.95	1.00	1.00	1.00	0.88
Downside risk	-0.40	-0.40	-0.40	-0.40	-0.45	-0.45	-0.45	-0.45	-0.50	-0.50	-0.50	-0.50	-0.50	-0.45
20yr gilt yield														
Upside risk	0.30	0.30	0.35	0.35	0.35	0.35	0.35	0.35	0.35	0.40	0.40	0.45	0.45	0.37
Arlingclose Central Case	1.20	1.20	1.25	1.25	1.25	1.30	1.30	1.30	1.35	1.35	1.35	1.40	1.40	1.30
Downside risk	-0.40	-0.40	-0.45	-0.45	-0.45	-0.45	-0.45	-0.45	-0.45	-0.45	-0.45	-0.50	-0.50	-0.45
50yr gilt yield														
Upside risk	0.30	0.30	0.35	0.35	0.35	0.35	0.35	0.35	0.35	0.40	0.40	0.45	0.45	0.37
Arlingclose Central Case	1.20	1.20	1.25	1.25	1.25	1.30	1.30	1.30	1.35	1.35	1.35	1.40	1.40	1.30
Downside risk	-0.40	-0.40	-0.45	-0.45	-0.45	-0.45	-0.45	-0.45	-0.45	-0.45	-0.45	-0.50	-0.50	-0.45

Cyfradd Sicrwydd PWLB (Benthyciadau Aeddfedrwydd) = Cynnyrch gilt + 1.80%

Cyfradd Isadeladwaith Lleol PWLB (Benthyciadau Aeddfedrwydd) = Cynnyrch gilt + 0.60%

Atodiad 2- Sefyllfa Portffolio a Dyled Presennol

	31.12.2019 Gwir Bortffolio £m	31.12.2019 Cyfradd Cyfartalog %
Benthyca Allanol:		
Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLB)	88.2	5.91
Benthyciadau eraill	16.2	4.22
Cyfanswm benthyca allanol	104.4	5.65
Ymrwymadau tymor hir arall:		
Prydlesau	1.7	0.0
Cyfanswm ymrwymadau tymor hir arall	1.7	0.0
Cyfanswm dyled gros allanol	106.1	5.65
Buddsoddiadau trysorlys:		
Banciau a Chymdeithasau adeiladu (ansicredig)	7.3	0.77
Llywodraeth (yn cynnwys Llywodraeth leol)	5.5	0.82
Cronfeydd Marchnad Arian	21.5	0.72
Cronfeydd wedi'i pwlio	10.0	3.46
Cyfanswm buddsoddiadau trysorlys	44.3	1.36
Dyled Net	61.8	

Atodiad 3- Gofynion ychwanegol Canllawiau Buddsoddi Llywodraeth Cymru

Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru (LIC) Ganllaw Buddsoddi diwygiedig ym mis Tachwedd 2019 sy'n gosod gofynion adrodd ychwanegol ar awdurdodau lleol nad ydynt yn rhan annatod o brosesau rheoli trysorlys y Cyngor hwn. Mae'r canllawiau hefyd yn cynnwys buddsoddiadau nad ydyn nhw'n rhan o reoli trysorlys, er enghraifft eiddo buddsoddi a benthyciadau i sefydliadau lleol.

Cyfraniad: Mae buddsoddiadau'r Cyngor yn cyfrannu at ei amcanion darparu gwasanaeth a / neu i hyrwyddo lles fel a ganlyn:

- mae buddsoddiadau rheoli trysorlys yn cefnogi gweithgareddau rheoli trysorlys effeithiol,
- mae benthyciadau i sefydliadau lleol yn darparu cymorth ariannol i'r sefydliadau hynny i'w galluogi i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus lleol a fyddai fel arall yn cael eu darparu'n uniongyrchol gan y Cyngor, a
- mae eiddo buddsoddi yn darparu gwarged ariannol net sy'n cael ei ail-fuddsoddi mewn gwasanaethau cyhoeddus lleol.

Newid yn yr hinsawdd: Mae penderfyniadau buddsoddi'r Cyngor yn ystyried risgiau hinsawdd tymor hir i gefnogi economi carbon isel i'r graddau, os oes buddsoddiad carbon isel cyfwerth ar gael gyda'r un enillion, yna byddai'n well gan y Cyngor y buddsoddiad carbon isel.

Buddsoddiadau penodedig: Mae Canllawiau LIC yn diffinio buddsoddiadau penodedig fel y rheini:

- wedi'i enwi mewn punt sterling,
- i fod i gael ei ad-dalu cyn pen 12 mis ar ôl y trefniant oni bai bod y gwrthbarti yn awdurdod lleol,
- heb ei ddiffinio fel gwariant cyfalaf gan ddeddfwriaeth, a
- buddsoddi gydag un o:
 - Llywodraeth y DU,
 - Awdurdod lleol yn y DU, cyngor plwyf neu gyngor cymunedol, neu
 - Corff neu gynllun buddsoddi o "ansawdd credyd uchel".

Mae'r Cyngor yn diffinio sefydliadau a gwarantau "ansawdd credyd uchel" fel y rhai sydd â statws credyd o A- neu uwch sy'n hanu o'r DU neu wlad dramor sydd â sgôr sofran o AA + neu'n uwch. Ar gyfer cronfeydd marchnad arian a chronfeydd cyfun eraill, diffinnir "ansawdd credyd uchel" fel y rhai sydd â statws credyd o A- neu uwch.

Benthyciadau: Mae Canllawiau LIC yn diffinio benthyciad fel cytundeb ysgrifenedig neu lafar lle mae'r Cyngor yn trosglwyddo arian dros dro i drydydd parti, menter ar y

cyd, is-gwmni neu aelod cyswllt sy'n cytuno ar enillion yn ôl telerau ac amodau derbyn y benthyciad, ac eithrio pan fydd y trydydd plaid yn awdurdod lleol arall.

Gall y Cyngor ddangos bod ei amlygiad ariannol i fenthyciadau i fentrau lleol, elusennau lleol, cwmnïau dan berchnogaeth lwyr a mentrau ar y cyd yn gymesur trwy osod y terfynau yn nhabl 3a. Mae'r rhain yn sicrhau nad yw cyfanswm yr amlygiad yn fwy na 20% o gronfeydd wrth gefn y Cyngor y gellir eu defnyddio. Ar hyn o bryd mae llyfr benthyciadau'r Cyngor o fewn y terfynau hunanasesedig hyn.

Tabl 3a: Terfynau Benthyc

Benthyciwr	Terfyn arian
Mentrau ac elusennau lleol	£3m
Cwmnïau dan berchnogaeth lwyr a mentrau ar y cyd	£3m
Benthyciadau ceir a beics i weithwyr	£3m
Buddsoddiadau rheolaeth trysorlys sy'n cwrdd a'r diffiniad o fenthyciad	Di derfyn

Mae'r Cyngor yn defnyddio model 'colled credyd disgwylidig' a ganiateir ar gyfer benthyciadau a symiau derbyniadwy fel y nodir yn Safon Adrodd Ariannol Ryngwladol 9: Offerynnau Ariannol fel y'i mabwysiadwyd gan arferion priodol i fesur risg credyd ei bortffolio benthyciadau. Rhoddir ystyriaeth briodol i reolau cymorth gwladwriaethol a chyfraith cystadleuaeth. Mae gan y Cyngor drefniadau rheoli credyd priodol i adennill ad-daliadau hwyr.

Buddsoddiadau amhenodol: Mae unrhyw fuddsoddiad ariannol nad yw'n cwrdd â'r diffiniad o fuddsoddiad penodol neu fenthyciad yn cael ei ddsbarthu fel un amhenodol. O ystyried y diffiniad eang o fenthyciad, mae'r categori hwn yn berthnasol i unedau mewn cronfeydd cyfun a chyfranddaliadau mewn cwmnïau yn unig. Dangosir cyfyngiadau ar fuddsoddiadau amhenodol yn nhabl 3b; mae'r Cyngor yn cadarnhau bod ei fuddsoddiadau amhenodol cyfredol yn aros o fewn y terfynau hyn.

Tabl 3b: Terfynau buddsoddiadau amhenodol

	Terfyn arian
Unedau mewn cronfeydd cyfun heb statws credyd neu wedi'u graddio islaw A-	£20m
Cyfranddaliadau mewn ymddiriedolaethau buddsoddi eiddo tiriog	£10m
Cyfanswm buddsoddiadau amhenodol	£30m

Buddsoddiadau anariannol: Mae'r categori hwn yn cynnwys asedau anariannol a ddelir yn bennaf neu'n rhannol i gynhyrchu elw, eiddo buddsoddi yn bennaf. Penderfynir ar ddiogelwch trwy gymharu pris prynu pob ased â'i werth teg gan ddefnyddio'r model yn Safon Gyfrifyddu Ryngwladol 40: Eiddo Buddsoddi fel y'i haddaswyd gan arferion

priodol. Ar asesiad ar 31 Mawrth 2019, mae'r Cyngor o'r farn nad yw graddfa ei fuddsoddiadau anariannol masnachol yn sylweddol.

Hylifedd: Ar gyfer buddsoddiadau ariannol nad ydynt yn fuddsoddiadau neu fenthyciadau rheoli trysorlys, mae'r Cyngor yn sicrhau bod y cronfeydd yn cael eu buddsoddi am gyfnod darbodus.

Ymgynghorwyr Buddsoddi: Mae'r Cyngor wedi penodi Arlingclose Limited fel ymgynghorwyr rheolaeth trysorlys ac yn derbyn cyngor penodol ar faterion buddsoddi, dyled a chyllid cyfalaf. Mae ansawdd y gwasanaeth hwn yn cael ei fonitro gan y Pennaeth Cyllid a'r Rheolwr Buddsoddi yn rheolaidd.

Benthyg cyn yr angen: Gall y Cyngor, o bryd i'w gilydd, fenthycu cyn yr angen, lle mae disgwyl i hyn ddarparu'r gwerth am arian tymor hir gorau. Gan y bydd symiau a fenthycir yn cael eu buddsoddi nes eu bod yn cael eu gwario, mae'r Cyngor yn ymwybodol y bydd yn agored i'r risg o golli'r symiau a fenthycwyd, a'r risg y gall cyfraddau llog buddsoddi a benthyca newid yn y cyfamser. Bydd y risgiau hyn yn cael eu rheoli fel rhan o reolaeth gyffredinol y Cyngor ar ei risgiau trysorlys.

Ni fydd y cyfanswm a fenthycir yn fwy na'r terfyn benthyca awdurdodedig o £200 miliwn. Disgwylir i'r cyfnod hwyaf rhwng benthyca a gwariant fod yn ddwy flynedd, er nad yw'n ofynnol i'r Cyngor gysylltu benthyciadau penodol ag eitemau gwariant penodol.

Trefniant masnachol: Os bydd trefniant masnachol, mae'r unigolion sy'n gwneud y fargen yn ymwybodol o egwyddorion craidd y fframwaith darbodus a'r drefn reoleiddio y mae'r Cyngor yn gweithredu oddi mewn iddi.

Capasiti, sgiliau a llywodraethu corfforaethol: Gwahoddwyd aelodau a swyddogion etholedig i gyflwyniad gan Arlingclose ar 15fed Ionawr 2020. Mae'r wybodaeth a'r drafodaeth yn y cyflwyniad yn sicrhau bod gan yr aelodau'r sgiliau a'r wybodaeth briodol i'w galluogi i:

- Wneud penderfyniadau gwybodus ynghylch a ddylid buddsoddi'n benodol.
- Asesu asesiadau unigol yng nghyd-destun amcanion strategol a phroffil risg y Cyngor
- Deall sut mae cwantwm y penderfyniadau hyn wedi newid amlygiad risg cyffredinol yr awdurdod lleol.

Mae swyddogion hefyd yn mynychu cyrsiau hyfforddi, seminarau a chynadleddau yn rheolaidd a ddarperir gan Arlingclose a CIPFA. Anogir staff perthnasol hefyd i astudio cymwysterau proffesiynol gan CIPFA, ACA a sefydliadau priodol eraill.